

ARCHITECTUURLEZING EN TENTOONSTELLING
JARMUND & VIGSNÆS

LOST IN NATURE

19/02
2009

20u30

ARCHIPELLEDEN: GRATIS
NIET-LEDEN EN PARTNERS VAN DE LEDEN: 7 EURO
STUDENTEN: 5 EURO

RESERVERING **VERPLICHT** VIA HET ARCHIPEL-SECRETARIAAT
MAANDAG TOT VRIJDAG VAN 13u00 TOT 16u00
T 050 322 420 - F 050 322 421 - INFO@ARCHIPELVZW.BE

SINT LUCAS

DEPARTEMENT ARCHITECTUUR
HOOGSTRAAT 51, 9000 GENT

Met 'Lost in Nature' vertaalt het Noorse ontwerpteam Jarmund & Vignæs AS de essentie van hun architecturale ontwerpmethodiek. Zij integreren hun architectuur op zodanige wijze in het landschap dat de omsloten ruimte haast samensmelt met de omgeving. Tegelijkertijd laten zij een duurzame footprint na waarin de gebruiker zich kan nestelen en laten zij de omgeving deelgenoot worden van dit verblijf. Met hun werk bewijzen Jarmund & Vignæs AS los te staan van holle slogans en brengen zij een uitdrukkelijk koppige dialoog tot stand tussen materiaal, vorm, constructie en omgeving. In samenwerking met de ambassade van Noorwegen.

TENTOONSTELLING JARMUND & VIGSNÆS AS
VAN MAANDAG 16 FEBRUARI TOT EN MET VRIJDAG 6 MAART 2009
MAANDAG TOT VRIJDAG VAN 8U00 TOT 18U00

LEZING OVER NOORSE ARCHITECTUUR
DOOR RAF DE SAEGER - DONDERDAG 19 FEBRUARI 2009 OM 19U

LEZING JARMUND & VIGSNÆS AS
DONDERDAG 19 FEBRUARI 2009 OM 20U30

ARCHIPEL

WWW.ARCHIPELVZW.BE

SINT-LUCAS
ARCHITECTUUR BRUSSEL-GENT

Met steun van de
Vlaamse overheid

Wienerberger

voilà

HET MINISTERIE VAN BULEMLANDSE ZAKEN
VAN HET KONINKRIJK NOORWEGEN

In ontwerpvisies van talrijke projectontwikkelaars wordt de verwijzing naar integratie, inpassing e.a. ten overvloede gebruikt en als evidente uitgangspunten beschouwd. Bij de doorleving van heel wat van deze gebouwen komt het echter niet zelden voor dat dit uitgangspunt slechts een verbaal alibi was, om de, veelal misplaatste, aanwezigheid van het complex toch een zogenaamd contextueel naamplaatje mee te geven. Dit laatste weekt gevaarlijke tendensen los die architectuur reduceren tot een louter beeldend verhaal en de visie herleidt tot een soepel verkoopinstrument. Met hun werk bewijzen Jarmund & Vignæs AS echter los te staan van holle slogans en brengen zij een uitdrukkelijk koppige dialoog tot stand tussen materiaal, vorm, structuur en omgeving.

Jarmund & Vignæs AS werd in 1996 door Einar Jarmund (°1962) en Håkon Vignæs (°1962) opgericht. In 2004 vervoegde Alessandra Kosberg (°1967) als derde partner het team, dat op dit ogenblik negentien medewerkers telt. Het kantoor is gevestigd in Oslo waar zij als jonge ontwerpers de uitdaging aangingen om met een nieuw bureau, binnen het landschap van de gevestigde kantoren, hun eigen koers uit te zetten. Deze tendens kenmerkt de ontwikkeling van heel wat Noorse architectenbureaus van de laatste twintig jaar. Dit vergt een zekere moed die vaak gepaard gaat met een eigenzinnige en tevens inhoudelijk consequent en sterk onderbouwde visie die tot nationaal en zelfs internationaal succes leidt. De drie partners zijn opgeleid aan het architectuurinstituut te Oslo (AHO) waar Jarmund en Vignæs Sverre Fehn als leermeester ontmoetten. Jarmund genoot verder een opleiding in Seattle en Vignæs studeerde eveneens aan de AA in London.

We verwijzen niet zomaar naar Sverre Fehn als hun leermeester. Fehn heeft in de hedendaagse Noorse architectuur een traditie opgebouwd waarbij, vanuit een authentiek denken, architectuur een eigenzinnig karakter meekrijgt en waarin de erkenning van de rijke Noorse traditie niet wordt verloochend. Wat is dan die traditie, wat is dan die authenticiteit? De Noorse architectuur gaat terug tot een samenspel tussen natuur en het bescheiden 'inpluggen' van de houten woning in de omgeving. Nu nog domineert deze traditionele architectuur het beeld van wat als Noorse architectuur wordt omschreven. Fehn heeft echter de kracht van het materiaal op een bijzondere wijze verstaan. Hij toverde deze traditie om tot een hedendaags samenspel waarin de herkenning van materiaal – als medium – een essentiële rol vervult. Hij overschreed de grens van dat ene materiaal 'hout' en vond in de compositie van dit traditioneel materiaal samen met baksteen, beton, staal... de onderdelen voor een duurzame opbouw van een leefwereld waarin de omgeving als de drager wordt beschouwd van dit geheel. Het is een les in nederigheid en de boodschap van het 'duurzaam leren omgaan' met materialen en het uitpueren van structuren werd door zijn leerlingen goed begrepen. Vanuit deze visie bouwen Jarmund/Vignæs aan een boeiend oeuvre.

Hun werk behelst voornamelijk gebouwen die zich los in een karaktervol landschap inpassen. In de tentoonstelling zijn onder meer voorbeelden opgenomen van 'Triangle House' (2006) in Nesodden, het 'White House' (2006) in Bærum, het 'Dønning community centre' (2006) op Lofoten en het

uitzichtpunt 'Nappskaret' (2002) eveneens op Lofoten. De laatste twee voorbeelden maken deel uit van architecturale creaties langs een toeristische route van ca. 1800 km. die in de tentoonstelling 'Omweg' aan bod zijn gekomen. Deze tentoonstelling kon onder meer in Brussel (februari 2008) in Tour&Taxis op een ruime belangstelling rekenen en zal in de toekomst permanent worden uitgebouwd met creaties die deze reisroute verder vervolledigen.

Met het onderzoekscentrum 'Svalbard' (2005) in Spitzbergen bewijzen zij een complex bouwprogramma te kunnen integreren in een bijzonder veeleisende klimatologische omgeving. Het gebouw is zodanig geconcepieerd dat het maximaal rekening houdt met de veelvuldig voorkomende wind- en sneeuwstormen die dit Arctische gebied teisteren. Ook hun materiaalkeuze met de koperen dakbedekking bijvoorbeeld is een heel bewuste stap en conditioneert de wijze waarop dit gebouw 'staat' te midden deze barre omgeving. Het koper is geen esthetische gril, maar is een nauwgezette keuze waarbij dit materiaal bij de extreme weersomstandigheden optimaal aan de bouwfysische eisen blijft voldoen. Met de verbouwing van de Oslo School of Architecture (2001) gaan deze ontwerpers nog een stap verder. Zij bevestigen in staat te zijn om de bestaande bebouwde omgeving, die vaak als dwingende partner aanwezig is en blijft, tot hun bondgenoot te maken. Het bestaande industriële gebouw (1938), dat als een 'landmark' de omgeving domineert, vullen zij aan met één enkele beweging die vanuit het natuurlijke omgevende landschap in het gebouw wordt ingebracht. Ook in de erkenning van de bestaande structuur, met de solide betonnen balken en kolommen en het oude metselwerk, wordt geen verstopperij gespeeld. Zij voegen er enkele elementen aan toe die zijn vervaardigd uit hedendaagse composietmaterialen. Het geheel, gesitueerd aan de Akerselva – een kleine rivier waarlangs de historische industrie ten oosten van Oslo zich in het verleden vestigde – is heden ten dage uitgegroeid tot een plaats waar kunst, design en architectuur een forum krijgen.

Ook in de stedelijke integratie tonen zij trouw te kunnen blijven aan hun basisprincipes waarbij de zorg om het materiaal als omsluitende materie de vorm begeleidt. Met de kantoren voor het Ministerie van Defensie (2006), in het hartje van Oslo, groeit een evenwichtige opbouw tussen een bijzonder historische omgeving en een hedendaagse invulling die deze beladen context zelfs versterkt. Het bakstenen gebouw draagt, met een bepaalde ritmering in de raamopeningen, bij tot de solide indruk van de omgevende vestingen die deel uitmaken van Akershus. Aanvullend op de projecten opgenomen in de catalogus, is deze tentoonstelling uitgebreid met twee projecten die recentelijk zijn gerealiseerd. Het betreft het ontwerp van het 'Farm house' en het 'Edge house'. Beide zijn te bekijken op de website www.jva.no.

De eerder vermelde koppige dialoog geeft de architectuur van Jarmund/Vignæs een bijzondere plaats in de hedendaagse maatschappelijke discussie. Hopelijk stimuleren zij mee het debat rond 'duurzaamheid', 'ecologie' en 'zorg voor mens en omgeving'. Dit zijn hopelijk geen commercieel wervende begrippen, maar thema's die hun eerlijke dialoog op gang houden.

Raf De Saeger

ARCHITECTUURLEZING EN TENTOONSTELLING JARMUND & VIGSNÆS

LOST IN NATURE

VAN MAANDAG 16 FEBRUARI TOT EN MET VRIJDAG 6 MAART 2009
MAANDAG TOT VRIJDAG VAN 8U00 TOT 18U00

TENTOONSTELLING JARMUND & VIGSNÆS AS

DONDERDAG 19 FEBRUARI 2009

LEZING

19U00 Noorse architectuur door Raf De Saeger

PAUZE

20U30 Jarmund & Vignæs AS Arkitekter MNAL (www.jva.no)

21U30 Opening tentoonstelling Jarmund & Vignæs AS met openingswoord door ambassadeur Jostein H. Bernhardsen en Frank Delmulle, stafmedewerker Sint Lucas.

Receptie aangeboden door de Noorse Ambassade

SINT LUCAS, DEPARTEMENT ARCHITECTUUR

HOOGSTRAAT 51 – 9000 GENT – (PARKING VIA RASPHUISSTRAAT)

TENTOONSTELLING JARMUND & VIGSNÆS AS

VAN MAANDAG 16 FEBRUARI TOT EN MET VRIJDAG 6 MAART 2009
MAANDAG TOT VRIJDAG VAN 8U00 TOT 18U00

LEZING OVER NOORSE ARCHITECTUUR

DOOR RAF DE SAEGER – DONDERDAG 19 FEBRUARI 2009 OM 19U

LEZING JARMUND & VIGSNÆS AS

DONDERDAG 19 FEBRUARI 2009 20U30

ARCHITECTUURLEZING DOOR GILBERT DECOUVREUR ASPLUND & LEWERENTZ

VRIJDAG 27 FEBRUARI OM 20U30

Gilbert Decouvreur is een van de regelmatig terugkerende gastsprekers bij Archipel. Als docent en architectuurhistoricus weet hij niet alleen studenten te boeien en te motiveren in de Kunsthumaniora Sint-Lucas te Gent, maar ook het Archipelpubliek. Zijn interesse is gericht op organisch functionalisme. Een onderwerp dat hij in tien zeer gedreven voordrachten rond Frank Lloyd Wright, Hans Scharoun, Alvar Aalto, Erik Gunnar Asplund, Otto Wagner, Konstantin Melnikov, Erik Bryggman, Bruno Taut en Hans Poelzig in Archipel ten berde bracht van 1989 tot 2003.

Tussen een kaarsje aan het begin en een streepje heerlijke muziek aan het einde werd telkens met grote eruditie en een schat aan documenten een oeuvre tot leven gebracht. De toehoorders verlaten de voordracht met een zalig gevoel een essentieel inzicht te hebben verkregen, grondig en fascinerend gebracht. Scandinavië is bij uitstek zijn regio, die hij in alle richtingen bereide en waar hij vaak als reis leider groepen gidste.

Als voorbereiding op de Stockholm-Oslo reis van Archipel geeft Gilbert Decouvreur een lezing over de twee grote architectuurpioniers Erik Gunnar Asplund en Sigurd Lewerentz.

Marc Felix

ERIK GUNNAR ASPLUND (1885–1940)

Gunnar Asplund was in 1940 bij zijn dood maar 55 jaar oud. Hij was ongeveer een kwart eeuw werkzaam als architect, zodat de lijst der uitgevoerde werken niet bijzonder lang kan zijn. Toen Gunnar Asplund voor het eerst op de voorgrond trad als jong architect, werd eenieder meegesleept door zijn opvallende persoonlijkheid. Er gaat een zeldzame charme en iets onbeschrijfelijk persoonlijks uit al hetgeen er van zijn hand verschijnt. Hij wist een bezieling aan zijn werk te geven zoals geen enkel andere tijdgenoot.

SIGURD LEWERENTZ (1885–1975)

Lewerentz was een meester in de sacrale architectuur. Hij produceerde een gigantische kwantiteit aan schetsen. Deze schetsen dienden één voor één met een harde scherpe lijnvoering te worden hertekend. Sommige tekeningen waren van zo'n lichte variëteit, dat dit enkel nog voor hem belangrijk kon zijn. Hij was soeverein over zijn keuze, het hertekenen was in zekere zin een luisteren naar zichzelf, doch eenmaal beslist, had deze beslissing iets van de kwaliteit van een rotsvaste waarheid. Lewerentz koos de stilte boven het gesprek, en door deze keuze groeide er steeds een wijze mystieke donkerte om hem heen.

Gilbert Decouvreur

CULTUREEL CENTRUM DE BIEKORF – KUIPERSTRAAT – 8000 BRUGGE

Ondergrondse parking 'de Biekorf' via de Naaldenstraat (open vrijdag-zaterdag 24/24)

Archipelleden: gratis

Niet-leden en partners van leden: 7 euro

Studenten: 5 euro

Reservering **verplicht** via het Archipel-secretariaat

Maandag tot vrijdag van 13 tot 16u

T 050/322 420 – F 050/322 421 – info@archipelvzw.be

ARCHIPEL VZW - TEMPELHOF 21 - 8000 BRUGGE

Tempelhof 21 - 8000 Brugge

T: 050 322 420 - F: 050 322 421

info@archipelvzw.be - www.archipelvzw.be

maandag tot vrijdag van 13u00 tot 16u00

secretariaat

voorzitter

ondervoorzitter

zakelijk leider

artistiek leider

vormgeving

fotografie

verantw. uitgever

afgiftkantoor

M. Felix, Koningstraat 43A, 8400 Oostende

Afgiftkantoor Brugge 1 - 2de afdeling

BELGIË/BELGIQUE
8000 BRUGGE 1-2
94674

AGENDA 2009

VRIJDAG 27 FEBRUARI 2009 OM 20U30

ARCHITECTUURLEZING ASPLUND & LEWERENTZ

DOOR GILBERT DECOUVREUR – CULTUREEL CENTRUM 'DE BIEKORF' TE BRUGGE

MAANDAG 16 FEBRUARI – VRIJDAG 6 MAART 2009

JVA JARMUND / VIGSNÆS AS ARKITEKTER MNAL (NO)

LEZING (19 FEBRUARI) EN TENTOONSTELLING IN SAMENWERKING MET NOORSE AMBASSADE EN SINT-LUCAS GENT

DONDERDAG 19 MAART 2009 OM 20U30

ARCHITECTUURLEZING META ARCHITECTUUR (B)

SCHOENHANDEL PEDICO TE SCHERPENHEUVEL

DONDERDAG 23 APRIL 2009 OM 20U30

ARCHITECTUURLEZING BOB 361 (B)

NIEUWE BIBLIOTHEEK TE DENDERMONDE

VAN DINSDAG 26 TOT EN MET ZONDAG 31 MEI 2009

ARCHIPEL IN STOCKHOLM EN OSLO

ARCHITECTUURREIS NAAR ZWEDEN EN NOORWEGEN

JUNI 2009

LEZING DOOR DENIS DUJARDIN (B)

LANDSCHAPSONTWERPEN EN -THEORIE

VRIJDAG 26 JUNI 2009 OM 20U30

FILM SCIENCE FICTION

GEDRAAIT IN DE EIGEN WONING VAN AXEL GHYSSAERT